

קובץ
הערות וביאורים

בלקו"ש, בשיחות, בנגלה ובחסידות

שבת פרשת שלח

גליון לט (שצו)

יוצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

417 טראַי עוועניו • ברוקלין, ניו יאָרק

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושבע לבריאה

קובץ זה מוקדש לזכרו ולעילוי נשמתו של
התמים הקדוש אברהם אליעזר הי"ד גאלדמאן שהי'
מבחירי תלמידי ישיבתנו, לא הספיק לבוא
לשלמות געגועיו וכסופיו בקודש, בעודו באבן
והוא נקטף באתנו בדמי ימיו מלאי המרץ וגדושי
המעש כי לקח אותו אלקים ביום ז"ך סיון תשל"ז,
ו"סילוקן של בחורים קשה כחורבן בית המקדש
דכתיב קרא עלי מועד לשבור בחורי" (מ"ר איכה).

אמנם עשר שנים עברו מאז, אך חי זכרונו
בלבנו לעולם, עבודתו התמה ויראתו הטהורה,
הצטיינותו בלימוד התורה, והנהגתו באהבת ישראל
והפצת המעיינות חוצה. **יהי זכרו ברוך.**

מ ו ד ע ה

היות ומתקרב ובא יום הבהיר כ"ח סיון, יום בא כ"ק
אדמו"ר שליט"א לארה"ב - מתכוננים אנו להוציא גליון
חגיגי מוגדל לכבוד יום הבהיר -

אי לזאת מבקשים אנו בבקשה כפולה ומכופלת
מכל הת' ואנ"ש להשתתף אישית בהקובץ ע"י כתיבת
הערות-הארות וכו'.

מפאת ריבוי העבודה בהכנת הגליון שי"ל בעזה"י
ליום חמישי כ"ח סיון, תהי' סגירת הגליון בכל המדורים
ביום מוקדם: סגירת מדור פשוטו של מקרא רש"י ביום שלישי
אחה"צ. ובכל שאר המדורים ביום רביעי אחה"צ.

המערכת

ב"ה עש"ק פ' שלח, ה'תשמ"ז.

תוכן הענינים

מפאת סיבות טכניות נסמנו ההערות להאותיות ולא למספר העמודים.

ש י ח ו ת ;

א.....תשלומין בקרבנות דחגה"ש כשיבא משיח.
ב.....בתחה"מ יקום אהרן לבוש בבגדלי כהונה.
ג.....עוד בענין תשלומין דקרבנות חגה"ש כשיבא משיח.
ד.....בההבדלך בין דברים האסורים לדברים בטילים.
ה.....בהביאור שמאחז"ל "אלמלא לא ניתנה..." הוראה לבני נח
ה.....היא.

לקוטי שיחות

ו.....הערה בליקוט דבהעלותך.
ז.....המקור לזה שר"ע נשא כליו שלך בן כוזביב המלך, וההיתר
ז.....לת"ח בכלל לנשוא כלים.

חסידות

ח.....הערהכע במאמר דפ' נשא.
ט.....הערות בלקו"ת דפרשתינו.

פשוטו של מקרא

בפירש"י דפרשתינו עה"פ:

יג, ב-ג.....
יג, טז.....
יב.....
טו.....

יג, כ.....טז
 יג, כג.....יז
 יג, כח.....יח
 יד, יב.....יט
 יד, יח.....כ
 שם.....כא
 יד, כח.....כג
 יד, לא.....כד
 יד, מד.....כה
 טו, ב.....כו
 טו, טו.....כז
 טו, יט.....כח
 טו, כג.....כט
 טו, לב.....ל
 טו, לה.....לא
 טו, לו.....לב
 טו, לח.....לד
 ביאורים בשאלות בפירש"י דפ' בהעלותך.....לה
 רשימת ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י דפ' קרח...לו

שונות

הערות ליום הבהיר כ"ח סיון.....לז

פרקי אבות

שאלה בפ"ג מ"ב.....לח

שיחות

א. במה שנתבאר בהתוועדות דא"ל ל"ב סיון אודות דשי"ך תשלומין בקרבנות דחגה"ש כשילבא משיח ויבנה ביהמ"ק בתוך ימי התשלומין וכו' ראיתי השקו"ט בזה בגליון הקודם דלכאורה כיון שכל ישראל יהיו צריכים הזאה שלישי ושביעי כיון דכולנו טמאי מתים, וטמא פטור מקרבנות אלו כדפסק הרמב"ם בהל' חגיגה פ"ב ה"א ובה"ד וה"ה עיל"ש, נמצא דבכל ישראל ליכא חיוב כלל בקרבנות אלו בימי התשלומין עיל"ש.

ויש להוסיף לומר קצת בענין זה, עפ"י מה שראיתי באוצר הספרא (להגר"מ זעמבא הי"ד) ע' ל"ד להסתפק עפ"י מה דאיתא בתוספתא חגיגה פ"א ה"ו דעולת חגיגה באה בשותפות, אם אפשר להשתתף גם עם זה שהוא פטור מראי' דהוה חצי נדבה וחצי חובה, ושורש הספק אם ענין עולת ראי' הוה שם קרבן בפ"ע דלית' רק במי שמחוייב, או ענינו רק עולה ככל העולות, אלא דהוא חובת גברא שראי' מחייבתו בעולה, אבל בגוף הקרבן אין שם תוספות כלל, דאי נימא דהוה שם קרבן חדש בפני עצמו, שוב מי שאינו מחוייב אין על חלקו שם ראי', רק עולה גרידא, והוה חצי קרבן ראי' ולא יצא ל"ח, אבל אי נימא דאינו קרבן חדש, רק חובת גברא להביא עולה, שוב זה שמחייב נפטר בה מדין שותפות דפוטר, דמאי נפק"מ לדידיה בחצי השני. ומביא מתוס' רי"ד ביצה כ"ב, דכ' דעולת ראי' ששחטה קודם זמנה כשרה, ואינו דומה לפסח קודם זמנו משום דעולה נהגה כל השנה עיל"ש, ומדבריו מוכח דעולת ראי' אינו שם בפני עצמו רק עולה ככל העולות, וע"י הראי' מתחייב בעולה, דאל"כ הו' דינו כפסח קודם זמנו דפסול, ולפ"ז יש לתרץ קושיית התנס' חגיגה ב, א, שהקשו דאיך מביא קרבן ראי' בחינוך הקטן הלא מה"ת פטור ודין הקרבן כנדו"נ דאין קרביו ביו"ט עיל"ש, אבל אי נימא דראי' כשרה בשותפות עם נדבה יתכן בפשוטו, דהא בביצה כ"א, איתא דבהמה חצי של עכו"ם וחצי של ישראל מותר לשוחטה ביו"ט משום דאי אפשר לכזית בשר בלי שחיטה, ושאני נדרים ונדבים דמשלחן גבוה קזכי עיל"ש, ולפ"ז נראה דעולת חובה הבאה בשותפות נדבה דקרבה ביו"ט, כיון דהחובה קרבה ביו"ט שוב אין הנדבה אוסרת בזה כיון דאי אפשר לכזית בשר בלי שחיטה, וא"כ מיושב שפיר דהאב שמחוייב בראי' מקנה לבנו הקטן חלק

בקרבנו מצד חיוב חינוך, ואף דמה"ת חלק הקטן הוא נדבה, מ"מ ראי' כשרה בשותפות נדבה כנ"ל, עי"ש [ובמה שהרמב"ם לא הביא הדין דבאה בשותפות על' בס' משא בני קהת בהל' חגיגה שם שכתב דדין זה נכלל בדין אחר].

ולפ"ז י"ל דאפי' אי נלמא דישראל יהיו פטורים מצד סומאתם, מ"מ הרי הם יכולים להשתתף בהקרבן ראי' עם משה ואהרן כו' כנ"ל דבאה בשותפות אפי' עם אחד שאינו מחוייב, נמצא דהם שליכים עכ"פ במקצת לעולת ראי' ע"י השתתפותם. אבל מ"מ דוחק גדול לפרש כן הכוונה, כיון דעל חלקם לא חל השם דראי' אלא עולה סתם דטמא משלח קרבנו וכו', וגם דלפ"ז נמצא דאי"ז חיוב אלא רשות.

ב. ב) במה שנתבאר אודות אהרן כה"ג כשיקום בתחילת המתים מיד בבואת המשיח ודאי יהי' לבוש בבגדי כהן גדול, יש להעיר במ"ש התוס' כתובות קיא, ב, דבבלי משמע שיקומו בלבושיהן שנקברו, אבל בירושלמי כתובות פרק הנושא (ה"ג) וכן בכלאים פ"ט ה"ג מבואר שצדיקים יעמדו בלבושיהן שהיו לבושים מחיים. ועי"ש בעוה"ז באותן הלבושים הוא חוזר ורבנן סב"ל כמו שהלכו בעוה"ז באותן הלבושים הוא חוזר לע"ל, ולא בתכריכין, ור' נתן אומר דכסות היורדת עמו היא באה עמו עי"ש [ועי' בס' חכמת בצלאל נדה ע, ב, דרצה לתלות בזה השאלה אם מתים שיקומו יצטרכו להזאה שלישי ושיעו].

הנה אף דזהו מחלוקת, מיהו לכאו' אפ"ל כוונת השיחה דכיון דכל היכולת לבנין ביהמ"ק תומ"י הוא ע"י ביהמ"ק שירד מן השמים, ובמילא בודאי כשירד ביהמ"ק יהי' גם בגדי כהונה גדולה לאהרן בכדי שיוכל לעבוד עבודתו מיד, כיון דכל ענינו של ביהמ"ק הוא בית מוכן להקריב בו קרבנות וכו'.

הרב יוסף גאנזבורג
- תושב השכונה -

ג. בהתוועדות דל"ב סיון ש.ז. ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א דבאם יבנה ביהמ"ק בימי תשלומין יהיו בניי חייבים להביא קרבן חגיגה וכדומה והגה דבשבועות היל' א"א להקריב הקרבן וקל"ל כולן תשלומין לראשון נינהו - מ"מ מכיון דהסיבה

שלא היו יכולים להקריב הקרבן לא היל' תלוי בהגברא (כמו ח'גר וכדומה) אלא שהיל' ד"א מעכב, שלא היל' לנו ביהמ"ק, ובכה"ג אמרינן דיש תשלומין הגם דביום ראשון לא היל' אפשר להקריב הקרבן - וע"ז הביא כ"ק אדמו"ר שליט"א ראי' מתוס' (בחגיגה י"ז ע"א) ד"ה לום טבוח שלו אחר השבת, "ואע"ג דלא חזו בראשון מילתיל לה בשני אפיל' למ"ד תשלומין לראשון כיון שאין העכבה רק בשביל היום כדפיל' לעיל חזיא מיהא קרינן ביה" חזינן מהכא דאיל העכבה היל' משום דבר אחר ולא משום הגברא קרינן ביה חזיא.

וע"ז הקשה כ"ק אד"ש מנין יהיל' לנו "כהנים" הרי כולנו טמאי מתים אנחנו וע"ז ביאר כ"ק אד"ש ע"פ דברי הגמ' (יומא דף ה' ע"ב) דאיבעיא בגמ' "כיצד הלבישן (ופריך) מאי דהוה הוה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבא (ופריך) לעתיד לבא נמי לכשיבאו אהרן ובניו משה (רבנו יבא) עמהם" (ויאמר), ולפ"ז גם בנדו"ד יהיל' משה ואהרן שם והם יקריבו הקרבנות (ע"כ תוכן דיבורו הק' כפי זכרוני).

אבל לכאורה עדיין צ"ב נהי דיהיל' לנו כהנים טהורים אבל אנו טמאי נפש נינהו וקיימא לן (רמב"ם פ"ב מהלכות חגיגה ה"ה) וכן אם נטמא בליל יו"ט הראשון אע"פ שטהר למחר פטור, ע"כ. ואין לו תשלומין דמכיון דכולהו תשלומין לראשון ובראשון היל' פטור אין לו תשלומין.

ואולי יש לומר הביאור בזה ובהקדים להביא דברי התוס' (פסחים דף פ' ע"א ד"ה אתה...) "ואם תאמר והא קייל' בתמיד נשחט ערל וטמא משלחין קרבנותיהן ותירץ ריב"א הואיל והיא חובה לבא ברגל יש לו דין עולת ראי' דדרשינן בפרק קמא דחגיגה (דף ד' ע"ב דטמא פטור מראי' שנאמר..."). עכ"ל.

ומבואר מדברי התוס' דהא דטמא אינו יכול להביא קרבן חגיגה אין פירושו שמחוייב בקרבן רק שאינו יכול להביא הקרבן משום שאין יכול לבא למקדש - משום דאז היל' הדין דמשלחין קרבנותיהן - אלא בחגיגה שאני דמלכתחילה לא חל עליו חיוב (ביום ראשון) משום דצריך להיות דומיא ראי' דהיינו ראוי לבא למקדש.

והנה כתבו בתוס' (וגיגה ט' ע"א) ד"ה כיון דלא חזי

בראשון לו לא חזי בשנ"ז וצ"ע אם הי' פשוט בראשון וחגר בשני מי אמרינן כיון דהיובא עליה רמיא בראשון שוב לא פקע מינה אע"ג דהשתא לא חזיא או דילמא כיון דתשלומין זה לזה לר' אושעיא לא מחייב (ומיהו) כיון דהשתא לאו בר חיובא הוא לא מצי מייתי ליה הואיל ואינו בביאה לא הוי בהבאה.

וע"ז כתב השפת אמת (וכן בטורי אבן ובקונטרס אחרון שם ועוד) "לכאורה נראה תיבת ומיהו ט"ס וכל ספק התוס' אינו אלא אליבא דר"א אבל לר"י פשיטא להו כיון דתשלומין דראשון נינהו ובראשון הי' בר חיובא מביא, אע"פ שאינו עכשיו בביאה".

ומבואר מדבריו דלדבריו ר"י דבר ברור שאם הי' בר חיובא בראשון שוב לא משגיחין אם חזי לביאה.

והנה כתב הצ"ח (בחגיגה י"ז ע"א) בד"ה שם בתוס' ד"ה אף עצרת "ולפי דברי התוס' נולד לנו ספק אם חל יום הראשון בשבת והוא חגר בו ביום ונתפשט בשני אם יש לו תשלומין מי אמרינן כיון דאף בלי איסור שבת, גברא מצד עצמו לא חזי ושוב אין לו תשלומין או דלמא כיון שבלא הכי ליכא בשבת הקרבה לשום אדם שוב לא משגיחין אם הגברא חזי או לא חזי חזינן מהכא דיש מקום לומר דאף אם הגברא לו חזי בראשון (חיגר וכדומה) באם יש ד"א המעכב ההקרבה כגון שבת יש לו תשלומין ומוכרח לומר דביום ראשון נקרא בר חיובא (הגם דהוה גברא דלא חזי) דמכיון דכולהו תשלומין לראשון א"כ באם אמרינן דיש תשלומין מוכרח לומר דכבר נתחייב ביום ראשון.

וא"כ ה"ה בנדו"ד דלא הי' לנו בית המקדש ביום ראשון (והוה דומיא דשבת שהרי הי' דבר אחר המעכב כנ"ל) וא"כ יש לומר דמכיון שמצד המקדש אין לנו הקרבה שוב לא משגיחין בהגברא אי חזיא או לא חזי ויש לו תשלומין וכנ"ל באם אמרינן דיש לו תשלומין מוכרח לומר דהוה בר חיובא ביום ראשון.

וכבר נתבאר לעיל דבאם כבר נתחייב ביום ראשון שוב לא משגיחין אם לפועל עתה הוה בביאה (כנ"ל מהשפת אמת) א"כ יש לומר דמכיון דכבר נתחייבנו ביום הראשון להביא קרבן (והגם דלא היינו מ"מ מכיון דהי' ד"א המעכב לא

משגחינן אי בחזי או לא חזי) וא"כ עכשו לא משגחינן אי הוה חזי או לא בשעת הקרבה ולפי דברי הצ"ח בצירוף דברי השפ"א יצא לנו דשייך שיהי' חיגר כל ז' ימי תשלומין ומ"מ יהי' חייב קרבן. וצ"ע).

ושפיר ל"ל משלחין קרבנותיהן דהרי כל הטעם דבעלמא לא אמרינן משלחין קרבנותיהן הוא משום דלא חל עליה חיובא כנ"ל ברם אם חל עליה חיוב ביום הראשון הנה גם דביום השני לא חזי הרי נתבאר דלא משגיחין אי גברא חזי או לא מכיון דכבר חל עליה חיוב וא"כ שפיר יש לומר משלחין קרבנותיהן. *

אבל עדיין צ"ע דהרי כל הדין דמשלחין קרבנותיהן הוא רק בטמא שרץ ולא בטמא מת (רמב"ם פ"ב מהל' ביאת המקדש ה"ב) אבל עיין בקרית ספר על אתר דכתב דהוא רק מדרבנן אבל מקושיית התוס' נראה דלא מחלק בין טמא שרץ לטמא מת.

הת' אברהם יהושע העשיל שטערנבערג
- תלמיד בישיבה -

ד. ידוע דיוק כ"ק אדמו"ר שליט"א על ההבדל בין דברים בטלים ל"דברים אסורים", "דברים בלתי רצויים, דברים אסורים וכו'" משמע - שלילה בתוכן הדיבור עצמו. ואילו "דברים בטלים" הדיבור עצמו טוב הוא, אלא, שאין להדיבור תוצאות ממשיות. וזהו "בטל" שהוא "מתבטל" מקיומו והמשכו.

וביחידות של האדמו"ר מגור שליט"א (נדפס בהוספת לשוחות תשל"ח בהוצאה חדשה) חזר כ"ק אד"ש ע"ז והוסיף שיש המיחסים הפתגם להקאצקער.

(* ולפי דבריו יוצא דאדם שהוא חיגר לעולם, הנה בשנה שחל עצרת בשבת חייב בהקרבות, ותמוה לומר כן.

המערכת

ויש להעיר מהמו"נ ח"ג פכ"ד: "הפעולות נחלקות לפי בחינת תכליתן . . . הפעולה אשר תקרא בטלה היא הפעולה שמתכוון בה פועלה תכלית מסוימת ולא הושגה אותה התכלית אלא עכב בעדה מעכב, ואתה תשמע הרבה אומרים בני אדם "יגעתי לבטלה" אם יגע לחפש אדם ולא מצאו או יגע במסעותיו ולא הרויח במסחרו, ואומרים טרחתינו בחולה זה היתה לבטלה אם לא הושגה הבריאות וכך כל הפעולות שמבקשים בהן תכליות ולא יושגו אותם התכליות, ושכל, וראה שם בארוכה, שהביטוי "שחוק" בניגוד ל"בטלה" מורה על פעולות המשיעממום והתמהוניים וד"ל.

הת' חנא פרמן
- תות"ל 770 -

ה. בשיחת ש"פ נשא ב"אר אד"ש מארז"ל "אלמלא לא ניתנה תורה כו" (בהערה על הביאור דשבועות): "עפ"ז וועט צוקומען ביאור אין דעם וואס מ'האט גערעדט אין דער התוועדות שלפנ"ז בביאור מארז"ל "אלמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות חתול כו" וואס לכאורה איז ניט מובן: למאי נפק"מ לאחרי מ"ת וואס וואלט געווען "אילמלא לא ניתנה תורה"?

איז דער ביאור בזה: וויבאלד אז בכל יום (אויך נאך מ"ת) איז דא נתינת התורה מחדש ממש, ובערך לזה איז דער יום שלפני זה אזוי ווי קודם מ"ת - דערפאר איז נוגע בכל יום דאס וואס "אילמלא לא ניתנה תורה כו". (הנחות הת' סכ"ח).

ולכאורה אכתי צ"ב: כיון שבעת וזמן דאתמול קיבל התורה מחדש, מה נוגע אילו לא ניתנה כו'.

ואת"ל שהמדובר בנוגע להיום מה נוגע היום מה שקרה ביום שלפנ"ז.

ואולי הכוונה, דהיות ויודע ומרגיש שמחר יהי' מ"ת מחדש (ביחס להיום), ע"כ כבר היום, נרגש אצלו שנמצא לפני מ"ת, ומצד זה צריך להגע ל"אלמלא לא ניתנה". רק שזהו ב"דקות", שהרי סו"ס נמצא כעת במצב שמקבל את התורה

(רק כשמשווה מצבו ביחס למחר, מרגיש הוא לפני מ"ת).
ובפשטות יותר י"ל, דכשנמצא האדם במצב שמרגיש בנפשו
שאינו במדריגה דקבלת התורה, וממילא אינו מרגיש שיכול
להימנע מהאיסור מצד התורה, אזי צריך להגיע לידי דרך
ארץ "אלמלא לא ניתנה תורה" וק"ל.

הת' אלישוב קפלון
- תות"ל 885 -

לקוטי שיחות

ו. בלקו"ש דשבת העברה, בהעלותך, בתחילת ס"ד: "אמנם
עדיין לא נתבאר הענין כל צרכו: הן אמת שגם מי שלא
הקריב קרבן פסח ראשון לא נגרע אצלו מעבודתו (גם
הרוחנית) בדרגא הראשונה דחה"פ הראשון (מכיון שהיו אצלו
כל עניני פסח ראשון מלבד קרבן פסח), וממנה עולה לדרגא
השני', דפסח שני - אבל לאידך גיסא: א) למה מי **שהקריב**
פסח ראשון אסור לו להקריב פסח שני, ב) איך ובמה עולה
הוא לדרגא השני' בעבודת השם הבאה (רק) בהקרבת
הפסח הראשון במועדו?" ע"כ.

ולא הכנתו, הרי לאחרי ביאור דברי הצ"צ בס"ג בב'
הדרגות דפסח ראשון ופסח שני, שבפסח ראשון היא העבודה
דאתכפיא, סור מרע, ופסח שני היא העבודה דאתהפכא, עשה
טוב, שעפ"ז הרי פסח ראשון היא הדרגא הא', וממנה עולה
ומגיע להעבודה דפסח שני שהיא מדרי' השני', שלכן גם מי
שלא הקריב קרבן פסח ראשון, הרי בעבודתו הרוחנית ה"ה
עובד עבודתו ב(שאר) עניני הפסח, הנה גם אצלו פסח שני
היא העבודה השני' ועפ"ז מבאר שאין דברי הצ"צ היפך
מפשט"מ).

- הנה לאחרי ביאור הנ"ל בס"ג, וקודם המבואר בס"ד,
אין עדיין מקום, לכאורה, להשאלה הב' הנ"ל "איך ובמה
עולה הוא לדרגא השני' בעבודת השם הבאה (רק) בהקרבת

הפסח הראשון במועדו", שהרי עדיין כלל לא נתבאר השייכות דקרבן פסח העבודות דפ"ר ופ"ש, (נתבאר רק שפ"ר היא העבודה הא', ופ"ש היא העבודה הב', ושזהו גם אצל מי שלא הקריב קרבן פ"ר), אי"כ מה פירוש "הבאה (רק) בהקרבת הפסח הראשון במועדו", מי אומר שהעבודה הא', פסח ראשון, הוא ע"י הקרבת הקרבן פסח, שמזה יהי' מקום לשאלה איך זה "מועיל" להעבודה השני' דפסח שני.

ואם מצד שמי שלא הקריב קרבן פ"ר, שמקריב קרבן פ"ש, הרי בזה הוא עולה לדרגא הב', משא"כ מי שהקריב קרבן פ"ר, שאינו מקריב קרבן פ"ש, איך הוא עולה לדרגא הב' - הרי כנ"ל, מי אומר שמי שמקריב קרבן פ"ש, הנה מה שעולה לדרגא הב' הוא ע"י הקרבן.

לכאורה, מה שעדיין לא נתבאר הענין כל צרכו" הוא (א) לפי הביאור בהליקוט עד כאן (ס"ד), יש להבין השייכות ד"קרבן" להעבודות דפ"ר ופ"ש (שבזה ישנם כו"כ פרטים, וא' מהם הוא שאלה א' הנ"ל שבתחילת ס"ד).

(ב) השאלה "איך ובמה הוא עולה לדרגא השני'" היא לא רק מי שהקריב קרבן פ"ר, אלא גם למי שלא הקריב קרבן פ"ר (ומקריב קרבן פ"ש), כי עד סעי' ד' נתבאר רק שפ"ר היא העבודה הא', ופ"ש היא העבודה הב', ושזהו גם אצל מי שלא הקריב קרבן פ"ר, אבל לא נתבאר איך מי שלא הקריב פ"ר עולה לדרגא הב'.

הת' משה מנחם מענדל איידעלמאן
- תות"ל 770 -

ז. בנוגע לדברי הרמב"ם בסוף הל' מלכים (פ"א ה"ג):
ואל יעלה בדעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים וכו' אין הדבר כך שהרי רבי עקיבא חכם גדול מחכמי משנה היה והוא היה נושא כליו של בן כוזיבא המלך.

והעיר ע"ז כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקוטי שיחות (בחוקותי תשמ"ה הערה 68): צ"ע המקור ע"ז. - וכן מקור ההיתר לחכם גדול להיות נושא כלים יעו"ש.

ולהעיר ממשי"כ בענין זה הרי"א שי' הילבפיץ בספרו

חקרי זמנים (ח"ב ע' תקעא ובהערות שם): לעצמו של דבר אין אנו יודעים להגדיר בדיוק את תפקידו של נושא כלים של מלך. בלשון המקראות הדברים הם כפשוטם שנושאי הכלים היו ממש נושאים את כלי המלך או אולי ממונים (ראה שמואל א טז כא). אבל אין ספק שהרמב"ם לא התכווין לומר שרבי עקיבא היה "נושא כלים" של בן כוזיבא במובן זה. ובוודאי הוא מתכווין לומר שרבי עקיבא היה משלים פעולתו של בן כוזיבא. ואף זאת אנו מוצאים במקראות שזה היה מתפקידו של "נושא כלים" בנשק של עצמו (ראה שם יד, יג: ונושא כליו ממתת אהרן ושם לא, ד: ויאמר שאול לנושא כליו שלוף חרבך) ויש לשער שזאת היא כוונתו של הרמב"ם שר"ע היה נושא כליו כלומר: בן כוזיבא היה עושה מלחמה שהוא התפקיד כלפי חוץ, ורבי עקיבא מילא את התפקידים כלפי פנים - וראה שם בארוכה.

הת' ברוך אבערלענדער
- תות"ל 770 -

חסידות

ח. במאמר ד"ה וידבר ה' אל משה גו' דבר אל אהרן גו' כה תברכו גו' בסוף אות א', וע"ד מה שנאמר ישא ה' פניו אליך ואמרו רז"ל (התורה בפירושה ניתנה) אמר הקב"ה וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוקיך והם מדקדקים על עצמם עד כזית כו'. ונמצא שיש כאן ב' ענינים. דמצד אחד ה"ז ענין של משא פנים שלפנים משורת הדין אבל יחד עם זה ה"ז מדה כנגד מדה כנגד הנהגתם שמדקדקין על עצמן ועד"ז י"ל גם בענין עד מהרה ירוץ דברו וכו'.

וראוי לציין מש"כ אודות מארז"ל זה (ברכות כ' ע"ב) הרשב"א בחידושו לאגדות הש"ס: ...ומפני ששני הכתובים האלה, רצה לומר לא ישא פנים וישא ה' פניו אליך, יראה מנגליהן כסותרים, ביארו שהענין מדה אחת והיא מדת טובו של הקב"ה שמשלם מדת הטוב כנגד מדת המתנהג בה, וכמו שביארו ז"ל באומרם (מגילה כח, א) נושא עון ועובר על פשע, למי נושא עון למי שעובר על פשע, כל שמעביר על מצותיו מעבירין לו פשעיו, וכן המדה שנכנסים לפנים מן

השורה למי שנכנס לפנים מן השורה. ועל כן אמרו כאן שהיתה תשובה ממנו לתברך, שממדת טובו שיאר פניו ויעתיק פני הכעס וימחול לישראל ויכנוס עמהם לפנים מן השורה, מפני שהם מתנהגים עמו כאותה מדה, שהוא חייב ברכה על השביעה והם מראים עצמם שמחים ומתענגים בטוב לבם במצותיו ונכנסין לפנים מן השורה ומדקדין לברך אפילו עד כזית ועד כביצה. ע"כ.

הת' מנחם מענדל ליפסקער
- תות"ל 770 -

ט. בלקו"ת ר"פ שלח (לו, ג): "הנה כתיב הארץ אשר נתתי להם ארץ זבת חלב ודבש".

והנה בהכתוב לא מצאנו (לע"ע) כהלשון הזה ממש, כ"א ע"י צירוף וחיבור ב' כתובים, והוא ביחזקאל כ, ו: ארץ אשר תרתי להם זבת חלב ודבש. ושם טו: הארץ אשר נתתי זבת חלב ודבש. וראה גם עקב יא, ט: אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם ולזרעם ארץ זבת חלב ודבש. ועד"ז בפ' וילך לא, כ. ובירמי' יא, ה. ועוד.

[במאמר זה שנמצא בשינויים בסה"מ תקס"ז וכ"ה בס' מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג - מביא מפרשתנו יד, ח: והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש. אמנם בנוסחת הלקו"ת כאן (וכ"ה באוה"ת שלח-ה ע' א' תרא וע"ש שהוא מגוכל"ק אדהצ"צ) כנראה בחר להביא דוקא ממרחק מכיון שבפסוק הוא מאמר הקב"ה אשר נתתי גו' שעלי"ז תגדל הקושיא שבלקו"ת מהו השבח בזה].

ומצאנו בדוגמת זה בעוד מקומות בלקו"ת שמביא לשון פסוק שהוא בחיבור שני כתובים:

בחוקת סד, ד: "כמ"ש אליהו חל ה' אשר עמדתי לפניו". וראה מל"א י, א: חל ה' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו. ושם יח, טו: חל ה' צבאות אשר עמדתי לפניו. ובמל"ב ה, טז **באלישע**: חל ה' אשר עמדתי לפניו.

בפ' ראה כה, טע"ד: "וכמ"ש והוכן בחדס כסאו". והוא ע"פ ישעי' טז, ה: והוכן בחדס כסא. ובמשלי כ, כח: וסעד

בחסד כסאו. ושם כה,ה: ויכון בצדק כסא. [ובאמת צירוף הכתובים בזה מקורו כבר בזוהר פ' שמיני מ, ע"ב ששם מובא הלשון: ויכון בחסד כסאו, ועיל"ש בהגהות ניצוצי זוהר מכמה ספרים הדנים בטעם השינוי בזוהר כאן מלשון הכתוב].

בהאזינו עג,ד: "וכמ"ש אלה המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם". והוא ע"פ אחרי יח,ד-ה: את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם גו' ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי הם. והתיבות "אלה המצוות" הם כנראה ע"פ הכתוב בסו"ס ויקרא: אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני"י בהר סיני.

*

י. בענין זה יש חידוש נוסף בלקו"ת בפ' זו:

בדף מא, סע"ד: "וכתיב והחיות נושאות את הכסא כו"י".

והוא ע"פ פיוט "וחיות" בקדושת כתר במוסף דר"ה: וחיות . . נראות נושאות והם נושאות עם כסא . . ארבע חיות נושאות ומנושאות עם כסא. [ופיוט זה אינו במחזורים נוסח חב"ד. ומובא ג"כ מפיוט זה בדא"ח הלשון: והחיות זעות מחיל כסא].

וראה בהנסמן עוד ע"ז בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תש"ד ע' 204 שמציין לבחיל תרומה כה, יו"ד ששם מביא מפיוט זה ומפדר"א וכו'. ובהמ"מ ללקו"ת לא מצאתי, והוא בשמו"ר ספכ"ג וסו"פ נשא רבה רפ"ד ופדר"א ספ"ד".

ומ"ש ע"ז לשון "כתיב" - ל"ל עפמ"ש בהערות ותקונים מכ"ק אדמו"ר שליט"א בסו"ס התניא (לדף מו, ב): ידוע אשר בכ"מ בזוהר ות"ז נמצא "דכתיב" "שנאמר" על הנמצא בתפלות וברכות וראה ג"כ תוד"ה נשים - ברכות כ, א. ע"כ. [בכל הוצאות התניא נדפס בהערה "יודע" במקום "ידוע" והוא טה"ד]. וראה בהנסמן מזה באורך בס' שערי זוהר לשבת קטו, ב ולזבחים קיט, א.

אמנם כאן הוא חידוש שנמצא לשון זה גם על נוסח פיוט שהוא מאוחר יותר מנוסחאות התפלות וברכות. ואולי

הלשון כאן "וכתיב" קאי על התוכן (ולא הלשון) בלחזקאל
א,כב-כו: ודמות על ראשי החי' רקיע . . וממעל לרקיע . .
דמות כסא גו'.

*

יא. בלקו"ת בפ' שלח נדפסו י"א דרושים, ולפני"ז בפ'
בהלעותך ה' דרושים, ולאח"ז בפ' קרח רק ג' דרושים.

ויל' בטעם ריבוי הדרושים לפ' שלח, כי ברוב השנים
פ' שלח הוא שבת שמברכין בו ר"ח תמוז, לכן בפ' זו נאמרו
ונמצאים יותר מאמרים מאדה"ז [ורק כשפ' נשא חל לפני
שבועות אז ש"מ הוא בפ' קרח, והיא קביעות נדירה, ובשנות
אמירת מאמרי אדה"ז היתה קביעות כזאת רק בשנת תקס"ה].

וכ"ה ברשימות מאמרי אדה"ז שנדפסו בסוף ספרי מאמרי
אדה"ז, שבפ' שלח נאמרו דרושים בכל השנים (נמצא אצלנו
מתקנ"ה ואילך), משא"כ בפ' בהעלותך ופ' קרח (וגם באלו
גופא בפ' בהעלותך נאמרו יותר דרושים מבפ' קרח כי פ'
בהעלותך הוא "שבת שאחרי החג" כהכותרת בסה"מ תרס"ד
ועוד).

ויש לעיין אם כ"ה בשאר דרושי הלקו"ת שמאמרי
הפרשיות דשבת מברכים וכיו"ב הם מרובים יותר ממאמרי שאר
השבתות שאין בהם קביעות מיוחדת.

הרב אליהו מטוסוב
- תושב השכונה -

פ ש ו ט ו ש ל מ ק ר א

יב. בפרשתינו שלח (פ"ג פסוקים ב-ג) איש א' למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם. ואלה שמותם למטה ראובן שמוע וגו'. ולכאו' מדוע ה"ל צריך נשיאים חדשים, כבר ד' פעמים הוזכרו שמות נשיאי ישראל בספר זה (א' ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא ואלה שמות גו' לראובן אליצור בן שדיאור וגו'"). ב' דגל מחנה יהודה ונשיא. נחשון בן עמינדב וגו'"). ג' המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב וגו'"). ד' ויסע דגל מחנה בני יהודה. ועל צבאו נחשון בן עמינדב וגו'"), ומדוע לאחר שהוזכרו ד' פעמים (בפירוט שמותם) נבחרים לפתע נשיאים חדשים (ולהעיר שאצל הנשיאים בתחלה כתוב א) איש איש למטה וכאן איש א' למטה אבותיו, ב) איש ראש לבית אבותיו הוא - ראש בני"י המה, ג) ואלה שמות האנשים - אלה שמות האנשים, שמכל זה נראה שהיו ממש באופן של נשיאות), ואף שבעל הטורים כתב שהיו שרי נו"ן הרי א) בפשט אינו נראה כן. ב) רשי אינו מביאו. ג) מדוע שלא ישלחו הנשיאים של כל השבט - ובפרט שנא' איש א' למטה אבותיו. ורש"י לא פי' מאומה. ואף שיש דיעות שהי' לאחר מעשה קרח (מזרחי, הובא בגו"א, לבוש האורה ועוד), ושם נבלעו באדמה אליצור בן שדיאור וחביריו וכיוצא בו (רש"י טז, א) הרי א) כאן אין לזה כל רמז. ב) ועיקר, שרש"י כתב (טז, ד) במרגלים - ויאמר משה אל ה'. במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו, משל לבן מלך שסרח על אביו ופיגס עליו אוהבו פעם א' ושתיים ושלוש כשסרח ברביעית נתרשלו ידי האוהב, הרי מוכח שרש"י סובר שהי' טרם המעשה דקרח.

*

ג. ואלה שמותם. ראובן, שמעון יהודה, יששכר, אפרים, זבולון, יוסף-מנשה, דן, אשר, נפתלי וגד, ואינו מובן הסדר שמזכירים שאי"ז סדר השבטים ולא סדר הדגלים, והנה בספורנו כתב: "והזכירם לפי זקנתם - מפני שהיו אז שרים במעלה בפרט בענין השליחות - לא כסדר השבטים ולא כסדר הדגלים", וברמב"ן כתב: "ונראה שראה למנותם הנה לפי מעלת השלוחים כי היו ראשים ונשיאים בעם כאשר ספר ואין מעלתם שוה אבל יש מהם גדול מחבירו בחכמה ובמנין והקדים הנכבד קודם במעלה כי ממעלת עצמם מנאם ולא למעלת

השבת וכן בנשואים החולקים להם את ארץ כנען הזכירם כפי המעלה לא לתולדותם".

אבל א"א לומר כן בפירש"י א) במפרשים הר"ז מחלוקת האם הוזכרו לפי זקנתם או לפי חשיבותם כנ"ל, ומנין לכן ה' לדעת זאת מעצמו, (ב) סופו מוכיח על תחילתו, שנראה שיהושע ה' הכל חשוב שהרי לא טעה במרגלים, וכן ה' רועה ישראל אחר משה רבינו (ואף שעדיין לא למד הבן ה' בהמשך אודות זה, אבל כבר למד "שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ - רש"י יא, כח) וכן לא ה' בשעת חטא העגל במחנה, ואח"כ "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל" (שמות- כי תשא), וכן אצלנו כתוב שיהושע בן נון משרת משה מבחוריו", ואינו מובן בין לפי הרמב"ן שכתב שמנאם לפי חשיבותם שע"פ הנ"ל ה' צריך למנותו ראשון, ובין לפי הספורנו שהיו שוים במעלה" הרי יהושע ה' נעלה מהם. וההסבר שנתבאר אודות הסדר של פרשת במדבר (שכל פעם מוזכרים שם בסדר שוה) הרי מובן בפשטות שהסבר זה מתאים בפ' במדבר ולא כאן.

*

יד. למטה יוסף למטה מנשה וקשה דלכאו' ה' צריך להזכיר למטה יוסף אצל מטה אפרים (כפי שנמצא בכמה מקומות בתורה) ומדוע מדלג אצל אפרים על למטה יוסף ומזכיר זאת רק אצל מנשה?

ובדעת זקנים מבעלי התוס' כתב: "כאן שקלי' ליוסף למטרפסלי' לפי שהוציא דבה ולכך הוזכר כאן על מטה מנשה שהי' ממוציאי הדבה ולא על מטה אפרים שלא הוציא ובכל מקומות הוא נזכר על מטה אפרים", ברם רש"י לא הביא זאת.

ואולי יש לומר שמכיוון שכבר כתב בפירושו שהסוף ה' בלתי רצוי לכן סמך רש"י שכבן חמש לבין מעצמו שמטעם זה הוזכר יוסף בין אלו שהוציאו דבה ולא למטה אפרים, שיהושע בן נון לא הוציא דבה!

הת' אורי ליפש

- תות" 770 -

טו. בפליג פט"ז "אלה שמות האנשים אשר שלח משה וגו' ויקרא משה להושע בן נון יהושע".

וצ"ב מדוע התורה חוזרת לומר "אלה שמות האנשים" לאחר שכבר כתבה קודם "ואלה שמותם"? ומדוע רש"י לא מפרש ע"ז כלום?

[ועילין באבן עזרא שמפרש שהוא "להודיע כי כן ה' שמותם לעולם ולא השתנו כמו יהושע"].

הת' אליעזר צבי הכהן ווייספיש
- תות"ל 770 -

טז. בפרק י"ג פסוק כ' על הפסוק "היש בה עץ אם אין" מעתיק רש"י המילים היש בה עץ ומפרש "אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו" [והרא"ם ושפ"ח מפרשים הכרח רש"י שעץ א"א לפרש כפשוטו או בגלל שנכלל בשמנה או בגלל שבטוח יש עץ כמ"ש בהמשך והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ].

וצריך להבין: א) השאלה היא אם ימצאו אדם א' כשר, ולכאורה את זה המרגלים לא יוכלו לדעת ולחפש כל האנשים אולי א' כשר ובפרט שאם יחפשו על כל א' ירגישו שהם מרגלים (ולכן בנוגע לחזקים או חלשים נתן להם משה אבינו סימן אם בפרזים. . חזקים ואם בערים בצורות חלשים כמו שמבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחת מוצ"ש פ' שלח ה'תש"ט).

ב) אפילו ימצאו אדם א' איך יתכן שאדם א' יוכל להגן על כולם הרי בנוגע לסדום ועמורה ה' צריך עשרה אנשים ולפחות 9 אז איך יתכן כאן שיספיק 1.

(ובנוגע לשאלה א' י"ל שכאן זה לא סתם אדם כשר אלא אדם שמפורסם במעשיו [שלכן נמשל לעץ שממשיך ענפיו לכל עבר] שלכן שיך שידעו אותו הרבה אנשים ואולי אם יש אדם כזה שמפורסם מספיק א' להציל כל העיר עכ"פ מזה שלא מיחו בו משא"כ בסדום שאפילו אם הם היו צדיקים זה היה בסתר).

הת' שנ"ז פבזנר
- תלמיד בישיבה -

יז. פלי"ג פכ"ג ד"ה זמורה ופי' שורת גפן ואשכול של ענבים תלוי בה.

וצריך להבין אמאי לא מעתיק (בד"ה) תיבת "ואשכול ענבים". (1).

הת' יוסף יצחק פיקארסקי
- תלמיד במתיבתא -

יח. בפרשתינו פלי"ג פכ"ח ברש"י ד"ה בצורות - לשון חוזק ותרגומו כרכין לשון בירניות עגלות ובלשון ארמי כריך עגול.

וצ"ב מדוע רש"י לא פירש זאת לעיל בפסוק י"ט "ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הבמחנים אם במצרים" ושם מתרגם האונקלוס "הבפצחין אם בכרכין" ורש"י מסביר לפי התרגום הזה שהרי בפכ"ח התרגום מתרגם "כריכן"? ועוד מדוע רש"י גם מפרש שבלשון ארמי כריך הוא עגול? (2)

הת' מנחם מענדל ליפסקער
- תות"ל 770 -

(1) עי' שפ"ח שהקושיא היא למה כרתו זמורה הלא זה אינו פרי.

(2) פשוט שהם ב' דברים נפרדים לעיל (פסוק י"ט) מצרים תרגומו כרכין והיינו עיירות שמוקפות חומה ופה התרגום הוא כריכן ופי' עגול ופי' מלת בצורות לרש"י היינו חוזק (ולא רק מוקף חומה לבד).

המערכת

יט. בפרשתנו יד, יב מעתיק רש"י תיבת "ואורישנו" ומפרש "כתרגומו לשון תרוכין". ולאח"ז ממשיך "ואם תאמר מה אעשה לשבועת אבות", ולאח"ז מעתיק התיבות "ואעשה אותך לגוי גדול" ומפרש "שאתה מזרעם".

והנה פשוט שאין זה שני ד"ה שונים, אלא שהכל הולך בהמשך אחד. היינו, ש"ואעשה אותך לגוי גדול - שאתה מזרעם" הוא התשובה על "ואם תאמר מה אעשה לשבועת אבות", כמובן בפשטות. ואי"ז שני ד"ה שונים אלא הכל הוא ד"ה אחד.

ועפ"ז: כוונת רש"י ב"ואם תאמר מה אעשה לשבועת אבות" (שבסוף ד"ה הראשון) היא לפרש הקשר ד"ואעשה אותך לגוי גדול" עם "ואורישנו". וכמ"ש המפרשים שהוקשה לו לרש"י מהי השליכות ד"ואעשה אותך לגוי גדול" ל"אכנו בדבר ואורישנו" שלפנ"ז? ועל זה מבאר, דהיאך אפשר להיות "אכנו בדבר ואורישנו", הרי הקב"ה נשבע להאבות שזרעם יהיו כחול היס וכו', ולכן אמר למשה "ואעשה אותך לגוי גדול", ומכיון "שאתה מזרעם" הנה עי"ז תתקיים השבועה שנשבע להאבות.

ולכאורה צריך ביאור:

(א) לפי הנ"ל, הוצרך רש"י לכתוב פירושו בשני ד"ה שונים: א' לפרש תיבת ואורישנו, וב' - להעתיק "ואעשה אותך לגוי גדול" ולפרש השליכות לתחילת הכתוב? ודוחק לומר, דכל זמן שאין יודעים ש"ואורישנו" הוא "לשון תרוכין" אין מקום לפרש השליכות ד"ואעשה אותך גו" לתחילת הכתוב, ולכן כתב רש"י הכל בדיבור אחד - כל (1) אפילו כשאין יודעים פירוש תיבת "ואורישנו" בדיוק, מובן תוכן הענין, מכיון שלפנ"ז כתיב "אכנו בדבר", (2) הרי סוף סוף הם שני ענינים שונים, ולמה מפרש הכל בדיבור אחד.

(ב) בפרשת תשא (לב, יו"ד) כתיב "ואכלם אותך לגוי גדול", ולמה אין רש"י מפרש שם מהו הקשר ד"ואעשה אותך לגוי גדול" עם "ואכלם", שזה בא לתרץ "מה אעשה לשבועת אבות". וממ"נ, אם הבן חמש למקרא אינו מבין זה מעצמו - הוזקק רש"י לפרש זה בפ' תשא ולא לחכות עד פ' שלח?

כ. בפרק ל"ד פסוק ל"ח "ה' ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה וגו'".

וברש"י "ונקה - לשבים. לא ינקה - לשאינן שבים".

ועין בשפ"ח שאומר וא"ת שגם בפר' כי תשא כתוב הפסוק הזה וגם שם פירשו רש"י? רש"י מפרש כאן שוב כדי שלא תאמר ונקה לצדיקים לא ינקה לרשעים לכן הוא אומר ונקה לשבים לא ינקה לשאינן שבים.

אך עדיין אינו מוכן מדוע רש"י מפרש כאן כמו המדרש שמביא בפ"ר כי תשא ששם מפרש "ונקה לא ינקה - כפי פשוטו משמע שאינו מותר על העון אלא נפרע ממנו מעט מעט. ור"ד מנקה הוא לשבים ולא ינקה לשאינן שבים".

ומדוע רש"י לא מזכיר כאן את פשוטו [או שזה מדרש]?

הת' אליעזר צבלי הכהן ווייספיש
- תות"ל 770 -

כא. בפרק ל"ד פסוק ל"ח כתוב "ה' ארך אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים".

ולכאורה לא מוכן הרי כאן משה רבינו מבקש שה' יסלח לעם ישראל אז למה הוא מזכיר את הענין של לא ינקה ופקד עון אבות הרי זה היפך כוונתו של משה (וא"א לומר שהכוונה היא להזכיר ל"ג מדות שאז זה מגין כמו שפירש רש"י שמות פ' תשא פרק לג פסוק ל"ט כי כאן לא הזכיר כל ה"ג מדות) וא"א לומר שכוונת משה היתה שהקב"ה דחה הפורענות לדורות הבאים שהרי א' זה מ"ר הרויח ע"י הטענה של חילול ה' ע"י המצרים.

ב) וכי זה רוח לדחות את הפורענות הרי מצד מ"ר לא היתה רק הדאגה של חילול ה' אלא שפשוט ה' יסלח להם.

[ואולי י"ל הביאור שבפסוק י"ז כתוב 'וְעַתָּה יִגְדַּל נֶאֱכָר כַּח ה' כִּי אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאָמְרִי, וּמַעַתְיָק רִשְׁיִי הַמִּילִים כִּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאָמְרִי וּמִפְרֹשׁ מֵהוּ הַדִּיבּוּר וְאֲחִי"כ ד"ה ה' אֲרֵךְ אַפַּיִם - וּמִפְרֹשׁ לְצַדִּיקִים וְרֹשְׁעִים כּו' לְכַאוּרָה לְמָה רִשְׁיִי צְרִיךְ לְהוֹסִיף וּמֵהוּ הַדִּיבּוּר יָכוֹל לְחַבֵּר הַכֹּל בְּד"ה אֶחָד - כִּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֹמֵר ה' אֲרֵךְ אַפַּיִם כְּמוֹ שֶׁמִּפְרֹשׁ בְּכ"מ אֵלָּא י"ל הַבִּיאֹר שֶׁקֶשָׁה לְרִשְׁיִי לְמָה הַזְכִּיר לְשׁוֹן דִּיבּוּר שֶׁמִּשְׁמַע לְשׁוֹן קֶשָׁה הֲרִי כִּאֵן מִבְּקֶשׁ שֶׁה' סִירָחַם עַל בְּנֵי"י וְהִיא צְרִיךְ לְהַזְכִּיר לְשׁוֹן רָכָה וְהִיא שְׁאַלְתָּ רִשְׁיִי וּמֵהוּ הַדִּיבּוּר ע"ז עֹנֶה רִשְׁיִי ה' אֲרֵךְ אַפַּיִם - לְצַדִּיקִים וְלְרֹשְׁעִים שְׁעֵנִיךְ זֶה הִיא ע"י הַדִּיבּוּר - לְשׁוֹן קֶשָׁה כְּלוֹמֵר תּוֹקֵף כְּמוֹ שֶׁמֵּאֲרִיךְ רִשְׁיִי שֶׁמ"ר אָמַר שֶׁזֶה יִהְיֶה לְצַדִּיקִים וְהַקְב"ה לֹא הִסְכִּים וְאָמַר שֶׁזֶה גַם לְרֹשְׁעִים וְלֹכֵן בְּהַמְשָׁךְ לְזֶה אֹמֵר מ"ר אֵת הַדְּדוֹת שֶׁל לֹא יִנְקָה פֶקֶד עֵינֵי אֲבוֹת עַל בְּנֵים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים שְׁעִי"ז מוֹדֵגֵשׁ הַתּוֹקֵף שֶׁל הַמֵּדָת רַחֲמִים שֶׁל אֲרֵךְ אַפַּיִם שְׁאֵע"פ שֶׁהַקְב"ה מִקְפִּיד עַל עֵבִירוֹת וְלֹא יִנְקָה וּמִשְׁלֵם הוֹנֵשׁ גַּם בְּדוֹר רִבִּיעִי בְּכ"ז אֲרֵךְ אַפַּיִם זֶה גַם לְרֹשְׁעִים בְּמִיּוּחַד וְע"י בְּקֶשָׁה זֹאת רָצָה מ"ר שֶׁה' יֵאָרֵךְ אֶפּוֹ כְּלוֹמֵר שְׁע"פ ה' יִמְתִּיךְ בְּעֹנֶשׁ וְאֵז קוֹרֵי מ"ר שְׁבִיתֵנִים יַחֲזִירוּ בְּתֻשׁוֹבָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְע"י וְיִנְקָה לְשִׁבְיִם לְגַמְרֵי - וְלֹכֵן עֲפ"ז מִיּוֹשֵׁב לְמָה רִשְׁיִי מִפְרֹשׁ וְלֹא יִנְקָה - לְשִׁאֲנֵם שְׁבִים אֲע"פ שְׁבַתְשָׁא (פֶּרֶק ל"ד פ"ו) הַזְכִּיר ב' פִּירוּשִׁים שֶׁה' מֵהֵם זֶה מֵדַת רַחֲמִים שֶׁנִּפְרַע מֵעַט מֵעַט וְלְמָה כִּאֵן רִשְׁיִי פִירֵשׁ רַק הַפִּירוּשׁ הַשְּׁנִי אֵלָּא שְׁע"פ הַנ"ל מִיּוֹשֵׁב שֶׁהַכּוֹנֵה לְהַדְגִישׁ הַתּוֹקֵף שֶׁל מֵדַת אֲרֵךְ אַפַּיִם].

הת' שניאור זלמן פבזנר
- תלמיד בישיבה -

כג. בפסוק י"ד פכ"ח "ואמור אליהם חל אני נאום ה' וגו'".

וברש"י "חל אני - לשון שבועה".

וצ"ב (3) מדוע רש"י חזר לפרש זאת שוב לאחר שכבר

(3) ואפ"ל דכאן הפי' ברש"י בא בהמשך עם הד"ה הב'

פ' דאת לעיל בפסוק כ"א "ואולם חי אני וימלא כבוד ה'
את כל הארץ" ופירש"י "חי אני - לשון שבועה כשם שאני חי
וכבודי ימלא את כל הארץ כך אקיים להם וכו'".

הת' מנחם מענדל ליפסקער
- תות"ל 770 -

כד. בפל"ד פל"א "וישבו וילינו עליו את כל העדה להוציא
דבה על הארץ".

וברש"י "וישבו וילינו עליו - וכשבו מתור הארץ
הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה אותם אנשים וימותו.
כל הוצאת דבה לשון חינוך דברים שמלקיחים לשונם לאדם
לדבר בו כמו דובב שפתי ישנים וישנה לטובה וישנה לרעה
לכך נאמר כאן מוציאי דבת הארץ רעה שיש דבה שהיא טובה.
דבה - פרליר"ש בלע"ז".

וצ"ב מדוע רש"י לא פ' מהו דיבה לעיל בפל"ג פל"ב
"ויוציאו דבת הארץ אשר תרו אותה וגו'".

ומדוע חיכה לפ' זאת עד כאן? [ועיין באבן עזרא
שפ' זאת שם].

ועוד שלכאורה הי' יותר מתאים לפרש את תחילת
פירש"י על הפסוק שלאח"ז "וימותו האנשים מוציאי דבת
הארץ רעה וכו'" ולא על פסוק זה?

וכן מה נוגע לד"ה זה מהו הוצאת דיבה? ומה נוגע
לפשש"מ כאן שישנה לטובה וישנה לרעה הרי, דיבת הארץ
רעה" נאמר בפסוק שלאח"ז?

ומדוע אומר "וישנה לטובה וישנה לרעה לכך נאמר
וכו' שיש דיבה שהיא טובה", שאמר ומזה שנאמר "דבת הארץ
רעה" משמע שיש גם טובה?

הת' אליעזר צב? הכהן ווייספיש
- תות"ל 770 -

כה. בפרק י"ד פסוק מ"ד "ויעפילו לעלות אל ראש ההר וגו'".

וברש"י "ויעפילו - לשון חוזק וכן הנה עפלה, אינגל"ש בלע"ז לשון עזות וכן עופל בת ציון. עופל ובחן ומדרש תנחומא מפרשו לשון אוהל הלכו חשכים שלא ברשות".

וצריך להבין מדוע לאחר שרש"י מפרש שויעפילו הוא לשון חוזק והביא ע"ז פסוק, מביא גם את הבלע"ז של המילה ויעפילו?

ועוד מדוע אח"כ מפרש את הבלע"ז (שהוא לשון עזות)? ומביא ע"ז ב' פסוקים לראי'?

ואח"כ עוד מביא את המדרש שמפרש פירוש אחר לגמרי [ומציין את שם המדרש]?

ועיין באבן עזרא שמפרש שויעפילו הוא מגזרת עפל ובחן והטעם שעלו את העפל".

והספורנו מפרש "ויעפילו - חזקו לבבם כענין ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם".

והתרגום יונתן מפרש שהוא מלשון אוהל.

וא"כ צריך להבין מה ה' קשה כ"כ לרש"י בכל לשון שמביא ע"ז כמה פירושים וכמה ראיות מפסוקים?

*

כו. בפרק ט"ו פסוק ב' "כי תבואו אל ארץ מושבותיכם וגו'".

ואח"כ בפסוק ג' "ועשיתם אשה לה' עולה או זבח וגו'".

והתורה מפרשת כאן את פרשת הנסכים.

וצריך להבין מדוע נסמכה פרשת הנסכים למלחמה [הרי מקומה מתאים יותר בחומש ויקרא]?

ועיין בבעל הטורים שמפרש "סמך פרשת נסכים למלחמה
וכן בפנחס אשר יצא לפנייהם סמך מיד פרשת הקרבנות שבזכות
הקרבנות היו נוצחים במלחמה".

ואיו מובן מדוע רש"י לא מפרש ע"ז כלום?

הת' מנחם מענדל ליפסקער
- תות"ל 770 -

כז. בפט"ו פט"ו "חקת עולם לדורותיכם ככם כגר יהי'
לפני ה'".

ופירש"י "ככם כגר - כמותכם כן גר וכן דרך לשון
עברית כגן ה' כארץ מצרים כן ארץ מצרים. כמוני כמוך.
כעמי כעמך".

ועיין בבראשית (יג, י) ששם רש"י אינו מפרש מהו
הלשון כגן ה' כארץ מצרים ומדוע כאן רש"י מפרש זאת?

ועוד צ"ב מדוע רש"י מביא ראי' מהנ"ך (מ"א כב, ד)
ולא מביא מפסוק קודם בתחילת פ' ויגש (בראשית מד, יח)
"כי כמוך כפרעה" [שמפירושו שם נראה ששניהם אותו דבר
"חשוב אתה בעני כמלך וגו'"]?

הת' אלעזר צבי הכהן ווייספיש
- תות"ל 770 -

כח. בפסוק (טו, יט): ...תרימו תרומה לה'.

ובפסוק (שם, כ): ...תרימו תרומה.

ובפסוק (שם, כא): ...תתנו לה' תרומה וגו'.

וצריך להבין:

(א) למה אין רש"י מפרש למה נאמר בכתוב שלשה פעמים
תרומה.

ועיין בספרי בפסוק ראשון נאמר: "לה", משא"כ בפסוק שני.

ועיין בפירש"י פרשת כי תשא בד"ה לכפר על נפשותכים (ל, טו): ..לפי שרמז להם כאן ג' תרומות וכו', עכ"ל.

וכן על דרך זה בפירש"י פרשת בהעלותך בד"ה והניף אהרן את הלולים (ח, יא): שלש תנופות נאמרו בפרשה זו, וכו', עכ"ל.

*

כט. בפסוק (טו, כג) את כל אשר צוה ה' אליכם ביד משה **מן היום אשר צוה ה'** והלאה לדורותיכם.

לכאורה תיבות: "מן היום אשר צוה ה'" מיותרים.

ועיין בספרי, וז"ל:

מנין אף במה שנצטוה משה שנאמר את כל אשר צוה אליכם ביד משה.

מנין אף במה שנצטוו אבות ת"ל **למן היום אשר צוה ה'.**

ומנין אף במה שנצטוו הנביאים שנאמר והלאה לדורותיכם, וכו' עכ"ל.

והנה מפירש"י ד"ה את כל אשר צוה וגו', נראה לכאורה ששולל זה.

כי עיין שם, וז"ל: מגיד שכל המודה בע"א ככופר בכל התורה כולה ובכל מה שנתנבאו הנביאים שנאמר למן היום אשר צוה ה' והלאה, עכ"ל.

ולפי פירוש הספרי הי' לו לרש"י לסיים: "ובכל מה שנתנבאו הנביאים שנאמר: והלאה לדורותיכם".

ובנוגע למה שהספרי לומד מפסוק זה: "מנין אף במה

שנצטוו אבות", אין רש"י מזכיר כלל. (4).

*

ל. בפירש"י ד"ה ויהיו במדבר וימצאו (טו, לב): בגנוףן של ישראל דבר הכתוב וכו' עכ"ל.

וצריך להבין:

(א) הלא לא דיבר הכתוב אפילו בגנות בהמה טמאה.

ועיין בפירש"י פרשת בלק בד"ה ואותה החיתי (כב, לג): ...שחס המקום על כבוד הבריות וכן את הבהמה תהרוגו וכן והרגת את האשה ואת הבהמה וכו' עכ"ל. (5).

(ב) עיין בפרשת בשלח בפסוק (טז, כז): ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו.

אם לא וגו' יבוא באמת רש"י א' דרש"י מפרש מהו השבועה כאן (עי' שפ"ח רא"ם, וגו"א) דלכאוו' הוא נשבע שלעשה לא כאשר דברתם אלי וע"ז ממשיך רש"י שאם אני לא אעשה כאשר דברתם כביכול איני חי.

(4) אולי לפי פש"מ אין מקום לכתוב "אשר צוה וגו' ביד משה והלאה וגו'" אלא אי"כ כותב מן היום וגו' והלאה" ובנוגע למה שנצטוו אבות אין זה נוגע בפש"מ.

(5) עי' רש"י בהעלותך ד"ה בחודש הראשון (ט, א) "ולמה לא פתח בזו מפני שהוא גנותן של ישראל" רואין שכן כותבין גנותן של ישראל, ולמה צריכים ראיות מעשה העגל יוכיח מעשה מרגלים יוכיח ואטו כי רוכלא וכו' ומה הראי' מפ' בלק, ששם נאמר מפני שחס על כבוד הבריות הורגים את הבהמה אבל לא שאין מדברים בגנות של אדם (מישראל) ומשם ראי' להיפך שזהו גנותו של בלעם "ולא יכולת לעמד בתוכחה".

המערכת

ולמה לא פירש רש"י כאן: "בגנותן של ישראל דבר
הכתוב".

וזוהי ה' לכאורה שבת הראשון (6).

(7) ג) למה משמיט רש"י תיבות: "בני ישראל" מן הכתוב?
ואם משום שאנו יודעים בנוגע למי מדבר.

צריך להבין:

עלין בפירש"י ד"ה ויהושע וכלב חיו (יד, לח): מה
תלמוד לומר חיו מן האנשים ההם וכו', עכ"ל.

למה מעתיק רש"י כאן תיבות: "ויהושע וכלב" מן
הפסוק.

הרי גם כאן אנו יודעים בנוגע למי מדבר.

וכבר כתבתי כמה פעמים שמצינו לכאורה סתירות ברש"י
בענין זה.

שפעמים מעתיק שמות האנשים מן הכתוב שעליהם בא
פירושו, ופעמים לא.

ואחד הראיות שהבאתי (שרש"י מדייק שלא להעתיק שמות
האנשים מן הכתוב אע"ג שפירושו מדבר בנוגע להם הוא:
מפירש"י פ' תולדות ד"ה וישב וחפר (כו, יח): הברות אשר
חפרו בימי אברהם אביו ופלשתים סתמום מקודם שנסע יצחק
מגרר חזר וחפרו, עכ"ל.

הרי כאן מזכיר רש"י תיבת: "יצחק" בפירושו, ואעפ"כ

(6) עי' שפ"ח.

(7) במקראות גדולות מעתיק "ויהיו בני ישראל
במדבר וימצאו".

המערכת

משמיט (ובאופן בולט - שמעתיק תיבה לפניו ותיבה לאחוריו)
תיבת: "יצחק" מן הפסוק.

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

לא. בפט"ו פל"ה "רגום אותו באבנים וגו'".

וברש"י "תרגום - פשנ"ט בלע"ז וכן הלוך אלנ"ט וכן
זכור ושמור".

ואינו מובן מדוע מפרש כאן כמה דוגמאות שהוא לשון
הווה ואפ"י מפרש לשון אחד (חוץ מהפסוק שלנו) גם בלע"ז?

הת' אליעזר צבי הכהן ווייספיש
- תות"ל 770 -

לב. בפירש"י ד"ה וְיוֹצִיאוּ אוֹתוֹ (טו, לו): מְבֹאֵן שְׁבִית
הַסְּקִילָה חוּץ וְרוּחוֹק מִבְּיָד, עכ"ל.

וצריך להבין:

(א) הוכחת רש"י לכאורה הוא לא מתיבות: "ויוציאו
אותו" (לבד).

(שהרי מצינו לשון של יציאה גם כשהיציאה הוא למקום
קרוב.

ולדוגמא, בפרשת ויצא (ל, טז) כתיב: ...ותצא לאה
לקראתו וגו'.

ששם הפירוש שלא רק יצא מן האהל, שהרי כתיב (שם):
ויבא יעקב מן השדה וגו'.

ויש להביא על זה ריבוי דוגמאות.

ולכאורה אין חילוק בזה בין לשון יציאה והוצאה).

למה שנאמר אח"כ בפסוק: "אל מחוץ למחנה".

ולמה אין רש"י מעתיק (גם) תיבות אלו מן הכתוב.

וגם צריך להבין:

בתחילת פרשת צו כתיב (י, ד): "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה וגו'".

ולמה לא פירש רש"י שם שזהו "רחוק".

וכן על דרך זה בכמה מקומות.

(ב) בית דינו של משה הי' במחנה לוי'.

ואם כן, כשנאמר בפסוק: "אל מחוץ למחנה", שואל הבן חמש לקרא מחוץ לאיזה מחנה, מחנה לוי' או מחנה ישראל'.

ולמה אין רש"י מפרש זה כאן על דרך שמפרש כמה פעמים.

ולדוגמא, בפרשת נשא כתיב (ה, ב) "...וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זה וכל טמא לנפש. ומפרש שם רש"י: הצרוע נשתלח חוץ לכולם, הזב מותר במחנה ישראל' ומשולח מן השתים, וטמא לנפש מותר אף בשל לוי' ואינו משולח אלא משל שכינה וכו', עכ"ל.

ולכאורה, קודם שרש"י אומר: "מכאן שבית הסקילה חוץ ורחוק מב"ד", דהיינו ממחנה לוי', ששם נמצא משה ובית דינו.

הי' לו לברר מהו הפירוש של "אל מחוץ למחנה" בפסוק שלנו.

ושהפירוש הוא חוץ (גם) ממחנה ישראל'.

והגם שאין רש"י מפרש זה בכל מקום, אבל כאן שרש"י מפרש לנו הריחוק של בית הסקילה מב"ד הי' לו לרש"י לפרש לנו קודם לזה, מהו הפירוש של "מחוץ למחנה".

ג) בסוף פרשת אמור, בנוגע למגדף, נאמר (כד, כג):
..ויציאו את המקלל אל מחוץ למחנה וירגמו אתו אבן וגו'.

ולמה לא פירש רש"י שם: מכאן שבית הסקילה חוץ
ורחוק מב"ד (8).

והנה שאלה זו אינה שלי ועיין בפירוש התורה והמצוה
מהמלבי"ם, וז"ל:

כבר נלמד זה ממגדף שכתוב הוצא את המקלל אל מחוץ
למחנה ופלי' בסנהדרין (דף מ, ד) חוץ לג' מחנות, וכבר
תמה הרא"ם הלא נלמד ממגדף, ולדעתי דבר גדול למד בזה כי
המגדף והמקושש היו ביום א' כנ"ל, ודנו את המגדף תחלה
ונשאר הב"ד קבועים חוץ למחנה לדין את המקושש אח, כ
וכמ"ש ויקריבו אותו אל משה ואל אהרן ופלי' למעלה בבהמ"ד
היו יושבים כי היו יושבים שם מכבר מדין המקלל שלא יכלו
לדין שניהם כאחד כמ"ש בסנהדרין (דף לה ודף מו) ובזה
אמר בסנהדרין דאי נפיק ב"ד ויתיב חוץ לג' מחנות עבדינן
בית הסקילה חוץ לב"ד, עכ"ל. ועיין שם.

וצריך להבין למה אין רש"י מתעכב לפרש זה.

ודוחק גדול לומר שסמך שהבן חמש למקרא יבין כל זה
בעצמו.

ומ"ש המלבי"ם: כי המגדף והמקושש היו ביום אחד.

8) אוא"ל - אף שדחוק - בפלי' הענין שבמגדף כתוב
בהציווי (כד, יד) הוצא את המקלל מחוץ למחנה, וכן
בהעשי' כתוב (כד, כג) "ויוציאו את המקלל אל מחוץ למחנה
שבשניהם נאמר אותו דבר, משא"כ כאן במקושש בהציווי לא
נאמר "הוציאו וגו'" רק "רגום אותו וגו'" מחוץ למחנה"
ורק בהעשי' נא' ויוציאו אותו וגו' אל מחוץ למחנה
ולכן קשה למה נא' כאן "ויוציאו אותו" מאחר דה' לא
צוה להוציאו, ומזה היתור מוכיח רש"י שמכאן שבות הסקילה
וכו'..

המערכת

עיינן בפירש"י סוף פרשת אמור בד"ה ויניחהו (כד,
יב): לברו, ולא הניחו מקושש עמו ששניהם היו בפרק אחד,
וכו', עכ"ל.

ומ"ש: ונשאר הב"ד קבועים חוץ למחנה וכו', צ"ל,
אם יתאים זה לפשטות הכתובים.

ועיינן בפירש"י בפרשת במדבר (ב,ב) ד"ה מנגד:
שיוכלו לבא בשבת, משה ואהרן ובני והלויים חוננים בסמוך
לו, עכ"ל.

ולכאורה, שם במחנה לוי' הי' קביעות ב"ד של משה.

*

לד. בפירש"י ד"ה ועשו להם ציצית (טו, לח): על שם
הפתילים התלויים בה וכו', עכ"ל.

וצריך להבין:

למה מעתיק רש"י תיבות: "ועשו להם" מן הכתוב,

ולכאורה תיבות אלו אינו מפרש כלל.

*

לה. עיינן בגליון לשבת פרשת בהעלותך (לח), ששם שאל
הרב מ.ל. על מה שפירש רש"י בד"ה את הקשואים (יא, ה)
שהמן משתנה לכל דבר חוץ מאלו, שאיך יתאים זה עם מה
שכתוב בפרשת בשלח (טז, לא) שטעמו הי' כצפיהית בדבר
וכו', וכן בפרשת בהעלותך כתיב (יא, ח): והי' טעמו כטעם
לשיר השמן, ע"כ תוכן שאלתו.

ואולי הי' אפשר לומר, שעצם טעם של המן הי'
כצפיהית בדבש וכו', רק שהי' **משתנה** לפי רצון איש ואיש.

וביתר ביאור:

מי שמצד איזה טעם שיהי', לא הי' רוצה שהמן ישתנה

לאיזה מאכל מיוחד.

ולדוגמא:

מי שאכל המן לשם שמים כדי לעבוד ה' בכח האכילה
ההיא, ולא להרגיש איזה טעם,

(וקרוב לומר שזה ה' כוונתם של רובן ככולן של דור
המדבר שהיו "דור דיעה").

הרי גם הוא הרגיש טעם במן, ואיזה טעם הרגיש?
כצפיחית בדבש.

אגב יש לחקור בנוגע להנ"ל, לאיך גיטא:

מי שאכל המן לשם שמים כדי לעבוד ה' בכח האכילה
ההיא, ולא להרגיש שום טעם באכילתו, או עכ"פ טעם ערב,

אולי גם כאן השתנה המן לפי רצונו, דהיינו שלא
הרגיש שום טעם או עכ"פ טעם שאינו ערב כל כך כמו
כצפיחית בדבש, שהרי זהו רצונו.

ובמה הוא גרע מאיש אחר שרוצה לטעום טעם מיוחד במן
ונתמלא רצונו.

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

לו.

רשימת ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י דפ' קרח

נת' בהתוועדות

ד"ה

פרק ופסוק

למה אין רש"י מפרש איך
הי' יכול להיות כללות
הענין של מחלוקת קרח על

<p>משה רבינו, והרי זהו לכאורה היפך הבטחת ה' למשה (יתרו יט, ט): "וגם בך יאמינו לעולם".</p>		
<p>קרח תשכ"ה</p>	<p>ויקח קרח.</p>	<p>טז, א</p>
<p>קרח תשל"ג</p>	<p>למה אין רש"י מפרש מדוע נזכר "און בן פלת" פ"א בלבד.</p>	<p>שם</p>
<p>במדבר תשמ"ב</p>	<p>זאת עשו קחו לכם מחתות.</p>	<p>טז, ו</p>
<p>קרח תשל"ג</p>	<p>למה אין רש"י מפרש האיך התיר להם משה להכנס למשכן ולהקטיר קטורת.</p>	<p>שם</p>
<p>קרח תשל"א (1)</p>	<p>א-ל אלקי הרוחות.</p>	<p>טז, כב</p>
<p>קרח תש"מ (2)</p>	<p>ויקם משה.</p>	<p>טז, כה</p>
<p>קרח תשל"ג</p>	<p>למה אין רש"י מפרש אם קרח ה' מן הנבלעים או מן הנשרפים.</p>	<p>טז, לה</p>
<p>קרח תשד"מ</p>	<p>למה אין רש"י מפרש מדוע לא נתפרשו בתורה שמותיהם של הנשיאים.</p>	<p>יז, ז</p>
<p>קרח תשמ"א (3)</p>	<p>ויוצא פרח.</p>	<p>יז, כג</p>

שם ציץ. קרח תשמ"א (3)

שם ויגמול שקדים. קרח תשמ"א (3)

שם למה אין רש"ל מפרש: מאחר שהקב"ה אמר "והי' האיש אשר אבחר בו מטהן לפרח", א"כ, מדוע לא הי' מספיק מה ש"פרח מוה אהרן", ולשם מה היתה ההוספה ד"ויצץ ציץ ויגמול שקדים". קרח תשמ"א (3)

יח, א ויאמר ה' אל אהרן. קרח תשכ"ח

שם אתה ובניך ובית אביך. קרח תשכ"ח

שם תשאו את עון המקדש. קרח תשכ"ח

שם ואתה ובניך. קרח תשכ"ח

שם תשאו את עון המקדש. קרח תשכ"ח

יח, ח ואני הנה נתתי לך. קרח. חוקת תשכ"ז (4)

יח, יח כחזה התנופה וכשוק הימין. מוש"פ קרח תשל"ח

שם	לך יהי'.	מוש"פ קרח תשל"ח (5)
יח, כ	למה אין רש"י מפרש מהו פ' הכתוב "אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל".	קרח תשמ"ה (6)
יח, לב	ולא תשאו עליו חטא.	קרח תשכ"ה (7)
שם	ולא תמותו.	קרח תשכ"ה

(1 יג 51-55. וראה יח 196 ואילך. 2 קרח תשמ"ה. 3)
כג 113-122. 4 שם 123-133. 5 שם 134-140. 6 קרח תשמ"ו.

נערך ע"י הרב יוסף יצחק שגלוב

ש ו נ ו ת

לז. בקשר ליום הבהיר **כ"ח סיון** ביום חמישי הבע"ל יש להעיר שהשבת המברך את לום **כ"ח סיון** הוא שבת פ' **שלח**, המדבר בנוגע לכניסתן של בני לארץ ישראל, שתוכנו בעבודת ה' עפ"י פתגם רבותינו נשאלנו: "**מאך דא ארץ ישראל**". הילינו לעשות מהארציות וחומריות של "דא" לא"י. וזהו תוכנו של **כ"ח סיון**.

[להעיר עוד ששילוח המרגלים היתה באור לכ"ט סיון, (וראה בסדר עולם פ"ח שקוראו **כ"ח סיון** - עיין בלקו"ש חל"ט ע' 1 בשוה"ג דהע' 6) הילינו שהיום שהתחילו לעשות ממשית לכניסת בני ישראל לארץ ישראל הי' בכ"ח סיון. (וכמבואר בריבוי מקומות (עיין לקו"ש חכ"ג שיחה א' לפ' שלח, ועוד) במעלת שילוח המרגלים ע"י משה).

ולהעיר עוד שבנוגע לכניסתן של בניי לא"י טענו בניי (כידוע הביאור בכוונתם הפנימית של בניי שלא רצו לעלות לא"י) שאא"פ לכבוש את א"י, "כי חזק הוא ממנו", שגם הקב"ה אינו יכול כביכול לכובשה, כי הרי הקב"ה לבד הגדיר לארצות וחומרות שהם ארצות וחומרות... אלא שטעותם היל' כי תכלית הכוונה בבריאת הגשמיות היא בכדי להמשיך בהם קדושה... (ענין בלקו"ש ע' 3 ואילך בארוכה תוכן טענתם וטעותם). וכידוע ג"כ כשהגיע כ"ק אדמו"ר הרי"ץ לארה"ב (בט' אדר בה'ת"ש) טענו תושבי ארה"ב שבארה"ב א"א להתנהג כפי דרישות התו' כו'. וע"ז בא פתגמו של כ"ק אדמו"ר הרי"ץ ש"אמריקה היא לא אחרת".]

להעיר ג"כ (מהמובא בספר דבר יום ביומו) שכ"ח סיון הוא היום שבו פסקו מי המבול (לדעת ר' יהושע). ומתאים ג"כ לתוכנו של כ"ח סיון שענינו (שלב חדש) בהתחלת הפצת המעיינות חוצה בחצי כדור התחתון (כמובן מהרבה אגרות קודש עבודתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מיד בהגיעו לארה"ב). וזהו כוונת הפסקת המבול הבא לשחת הארץ, שיעשו מהעולם הלזה התחתון דירה לו ית' (כמבואר בריבוי מקומות).

(להעיר גם שבכ"ח סיון נגמרו שבעת ימי ההסגר דמרים, ענין בלקו"ש חיל"ח ע' 141 הערה 2 ובשוה"ג, וראה גם בחיל"ט ע' 1 הערה 6. וכמובן ואין צריך לפרט).

הרב נחום ליפקין
- אה"ק -

פ ר ק י א ב ו ת

לח. בפ"ג דפרקי אבות מ"ב "רבי חנינא בן תרדיון אומר . אבל שנים שיושבים ויש ביניהם ד"ת שכינה שרול' ביניהם שנא' . . . אין לי אלא שנים מנין אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקב"ה קובע לו שכר שנא' וכו'".

ואח"כ במשנה ו' "רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניא
אומר עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרוי' ביניהם
שנאמר . . ומנין אפילו חמשה . . ומנין אפילו שלשה . .
ומנין אפילו שנים . . ומנין אפילו אחד...".

וצ"ב לאחר שלעיל במשנה ב' הביא שנים שיובים ויש
ביניהם ד"ת השכינה שרוי' עליהם מדוע מביא שוב במשנה ו'
"עשרה שיושבין ועוסקין בתורה" הרי כ"ש שאם על שנים
השכינה שורה ודאי ששורה על עשרה".

ואת"ל שיש כמה דרגות בהשראת השכינה על עם ישראל
שיביא עוד דרגא גבוהה יתר [כגון מה שרש"י פירש בפרשת
בהעלותך (פ"י פל"ו) לגבי "שובה ה' רבבות אלפי ישראל
שפי' שם שאין השכינה שורה בישראל פחותים משני אלפים
ושתי רבבות"].

הת' אליעזר צבי הכהן ווייספיט

- תות"ל 770 -

לעילוי נשמת

הווי"ח אי"א הרה"ח הרה"ת ר' אלחנן יהודה ליב
בן הווי"ח אי"א הרה"ח הרה"ת ר' שמואל יצחק ע"ה
נפטר בשבת קודש פרשת ויצא, י"א כסלו ה'תשמ"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

נדפס ע"י

אשתו מרת שיינדל תחי

בנו הרה"ת ר' יוסף וזוגי מרת הינדא בילא שיחיו

בנו הרה"ח ר' יעקב וזוגי מרת ברכה

וילדיהם מנחם מענדל, שאול ואלטע יהודית שיחיו

בתו מרת חנה ובעלה הרה"ת ר' שלום שיחיו חאריטאנאוו

בנו הרה"ח ר' מנחם מענדל וזוגי מרת פראדיל

וילדיהם אלחנן יהודה ליב, אסתר שרה וחי' מלכה שיחיו

רייצעס